

Norsk Ornitologisk Forening

Lister Lokallag

Lista, den 02.05.2015

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middeltunsgt 29
0301 Oslo

Høringsuttalelse til konsesjonssøknad for Drangsåna i Farsund kommune.

Vår høringsuttalelse til Clemens Kraft AS's søknad om konsesjon for bygging og drift av Drangsåna småkraftverk med tilhørende infrastruktur bygger i hovedsak på vårt lokale kjennskap til naturforhold og fugleliv i Drangsånas plan- og influensområde samt Ecofact's rapport med biologiske utredninger og vurderinger som er en del av grunnlaget for konsesjonssøknaden.

Vi mener at en utbygging av det planlagte Drangsåna småkraftverk vil innebærer store negative konsekvenser for landskap/naturtype og biologisk mangfold og fugleliv, både i selve vannkraftområdet og i influensområdet.

Vi mener også at denne planlagte utbyggingen vil være i konflikt med bærekraftig bruk og prinsippene om forvaltningsmål for naturtype og arter, kunnskapsgrunnlaget og føre-var-prinsippet i Naturmangfoldlovens §§ 4, 5, 8 og 9.

1. Konflikt med Naturmangfoldlovens § 4 - forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer

Forvaltningsmålet for mangfoldet av naturtyper skal ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner den enkelte naturtype.

Unik naturtype – Drangsånas elveløp og landskapstype ansees ifølge Miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen i Vest-Agder for å være en verdifull sjeldenhet og innehar kvaliteter som gjør den til den mest verdifulle vassdragsnaturen i Vest-Agder sammenliknet med andre vassdrag i fylket. Det unike og storslåtte Klungelandsjuvet er sammen med bekkekløften nedstrøms Langetjønn utvilsomt verneverdige – for øvrig de eneste av denne naturtypen i Farsund kommune.

Stor verdi for naturopplevelser og friluftsliv - Drangsåna er som landskapstype en naturperle uten sidestykke i Vest-Agder med fossestryk, juv, bekkekløfter, svaberg, badekulper og kulturminner i et flott kulturlandskap. For befolkningen i Drange – og i Farsund kommune for øvrig - har området meget stor verdi for friluftsliv og naturopplevelser. Lokalbefolkningens bruk av Drangsåna-området har konsesjonssøknaden bare i meget liten grad vurdert.

2. Konflikt med Naturmangfoldlovens § 5 - forvaltningsmål for arter.

Forvaltningsmålet for artene er at artene skal ivaretas slik at de fins i levedyktige bestander i deres naturlige utbredelsesområder og at de øvrige økologiske betingelser som de er avhengige av ivaretas.

Negative virkninger for fuglelivet ved utbygging av Drangsåna

Redusert vannføring - Det planlagte tiltaket vil, som beskrevet i Ecofacts rapport, føre til en betydelig reduksjon av vannføringen på det berørte strekket (1380m) i Drangsåna. Dette vil i særlig

grad være negativt for fuktighetskrevede vegetasjon langs elva og bekkekløftene, men også for næringsforholdene og de vannlevende byttedyrene som strandsnipe, vintererle og fossefall er avhengige av – særlig i hekketiden. Den minste vannføringen som er planlagt, som et avbøtende tiltak, vil bare i mindre grad kompensere for den normale vannføringen og vil utvilsomt føre til at fuktighetskrevede arter vil få reduserte leveforhold.

Habitatforringelser og forstyrrelser - Både bygging og drift av det planlagte småkraftverket, inkludert sprengning av rørgate, boring av tunell, anleggelse av demning i Langetjønn og bygging av veier og fremtidig vedlikehold, vil forårsake habitatforringelser og forstyrrelser som utvilsomt vil medføre betydelig negative følger for en rekke fuglearter både i selve elveløpet og i influensområdet.

Levevilkårene langs Drangsåna for en rekke fuglearter, hvorav også noen er rødlistede og trua/sårbare, vil trolig bli betydelig redusert på grunn av redusert vannføring, habitatforringelser og forstyrrelser. Disse negative forhold mener vi utgjør en klar konflikt med forvaltningsmålene for naturtyper og arter i § 4 og 5 i Nml.

3. Konflikt med Naturmangfoldlovens § 8 – kunnskapsgrunnlaget og § 9 - føre-var prinsippet

Prinsippet om kunnskapsgrunnlaget innebærer at all forvaltning av natur skal være basert på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand samt effekten av påvirkninger.

I noen tilfeller vil ikke kunnskapen være tilstrekkelig til å vite hvilke virkninger beslutningen har for naturmangfoldet. Føre-var prinsippet i § 9 skal da brukes. Dette prinsippet tilsier videre at når det tas en beslutning uten at det finnes tilstrekkelig kunnskap om virkningene for naturmiljøet, skal mulig vesentlig skade på naturmangfoldet unngås.

Fugleliv - Befaringer i felt i regi av Ecofact ble utført 12.07.2011. Dette er altfor seint med tanke på å danne seg et inntrykk av fuglelivet i området. Hekkeforløpet og fuglesang og territorieatferd er på dette tidspunktet for lengst over for de fleste arter. Rapporten baserer seg derfor i stor grad på bakgrunn av tilgjengelige databaser. Kun tre arter nevnes konkret, strandsnipe, fossefall og vintererle. Dette er helt klart viktige arter som er direkte avhengig av leveforholdene i åna. Vi vil nevne at både fossefall og vintererle er meget fåtallige hekkfugler i Farsund kommune og Drangsåna utgjør den beste og sikreste hekkelokaliteten for disse artene i kommunen. Verdien som hekkeområde for både strandsnipe, fossefall og vintererle vil utvilsomt bli redusert ved en eventuell utbygging.

Plan- og influensområdet i Drangsåna, utgjør ifølge NOF, Lister lokallags registreringer, også et viktig leveområde for en lang rekke andre fuglearter. 53 fuglearter er registrert hvorav et flertall er spurvefuglarter. De fleste har regulær opptreden og mange av disse artene hekker i området. I Ecofacts rapport bagatelliseres de negative virkningene for denne fuglegruppen ved en eventuell utbygging og det hevdes at det kun blir marginale negative reduksjoner i hekkebestandene i planområdet.

Rødlistede, truet og sårbare arter - I Drangsånas plan- og influensområde er det registrert 3 fuglearter som er oppført på den norske rødlista. I tillegg kommer 3 arter som er kategorisert som trua og sårbare i Vest-Agder.

Art	Rødlistekategori	Status i området
Strandsnipe	Nær truet	Årviss hekkfugl 2-3 par.
Tårnseiler	Nær truet	Næringssøk.
Tornskate	Nær truet	Funnet hekkende enkelte år.
Trua og sårbare viltarter i Vest-Agder iflg. rapport fra Fylkesmannen i Vest-Agder, Miljøvernadv.		
Hvitryggspett	Sårbar	Obs. i influensområdet for rørgate
Gråspett	Sjelden	Obs. i influensområdet for rørgate
Dvergspett	Utilstrekkelig kjent	Obs. i influensområdet for rørgate

Den gjeldende rødlisten av november 2010 er basert på kriterier utviklet av Verdens Naturvernunion (IUCN) og er i hovedsak en prognose for arters risiko for å dø ut fra Norge. En art er *Nær truet* når den ikke tilfredsstiller noen av kriteriene for *Kritisk truet*, *Sterkt truet* eller *Sårbar*, men er nær ved å tilfredsstille noen av disse kriteriene nå eller i nær framtid.

I Ecofacts rapport med omtale av rødlistete arter nevnes kun forekomst av strandsnipe (NT) langs elven og at det er sannsynlig at den hekker her årlig. Vi vil gjøre oppmerksom på at strandsnipe er en art med negativ bestandstendens både i Farsund kommune og i Norge for øvrig. At de tre trua og sårbare spetteartene: hvittryggspett, gråspett og dvergspett er påvist i området, nevnes ikke i Ecofacts rapport.

Dyreliv - Ecofacts rapport nevner kun en observasjon av hare. Faunaen i området er nok atskillig mer mangfoldig: NOF kjenner til forekomst av hjort, rådyr, bever, firfisle, stålorm, frosk og padde.

Kunnskapsgrunnlaget som ligger til grunn for å kunne vurdere tiltakets negative følger for fugle- og dyreliv synes ut fra ovenstående å være mangelfullt.

Konklusjon

Norsk Ornitologisk Forening, Lister lokallag vil begrunne våre innsigelser mot å gi konsesjon til utbygging av Drangsåna småkraftverk med følgende hovedpunkter:

1. Drangsåna er en unik naturtype som er uten sidestykke i Vest-Agder og har meget stor verdi for naturopplevelser og friluftsliv for lokalbefolkningen i Farsund kommune. Vi mener at utbygging av Drangsåna vil ødelegge denne vassdrags-naturtypen i Farsund kommune med betydelige synlige tekniske inngrep i landskapet. Dette mener vi vil være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer, jfr. Nml § 4.
2. Vi mener at utbygging vil medføre reduserte levevilkår, habitatforringelser og forstyrrelser for fuglelivet i plan- og influensområdet, blant dem minst 6 rødlistede og trua/sårbare arter. En slik utbygging vil etter vår mening være i konflikt med forvaltningsmålet i Nml § 5 om at artene skal finnes i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder.
3. Vi mener at føre-var prinsippet i Nml § 9 bør brukes når det foreligger kunnskapsmangel og/eller usikkerhet i forhold til direkte og indirekte, negative påvirkninger for hekkende, næringssøkende og overvintrende fugl. NVE bør ikke gi konsesjon - eventuelt utsette konsesjonsvedtaket inntil tilstrekkelig kunnskap er innhentet.

På bakgrunn av ovenstående begrunnelser vil Norsk Ornitologisk Forening, Lister lokallag be NVE om ikke å gi konsesjon for utbygging og drift av Drangsåna småkraftverk.

Med naturvennlig hilsen

Kåre Olsen

Leder NOF, Lister lokallag,

Kopi:

Fylkesmannen i Vest-Agder, Miljøvernavdelingen
Norsk Ornitologisk Forening

Adresse:
Postboks 171
4558 Vanse

Tidsskrift:
Piplerka
piplerka@hotmail.com

Email:
NOF-LL@hotmail.com

Kontonr.:
0532.14.18920